

आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष, २०२३
च्या निमित्ताने 'मकर संक्रांती-भोगी' हा
सणाचा दिवस 'पौष्टिक तृणधान्य दिन'
म्हणून साजरा करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: पौतृव-२०२२/प्र.क्र. १२९/४ अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

दिनांक: ०६ जानेवारी, २०२३

संदर्भ : शासन निर्णय क्र. राअसुअ-२०२२/प्र.क्र. ५२/४ अ, दि. १७ नोव्हेंबर, २०२२

प्रस्तावना :-

संयुक्त राष्ट्र संघाने सन २०२३ हे वर्ष "आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष, २०२३" म्हणून घोषित केले आहे. "आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष २०२३" राज्यात साजरे करण्याच्या अनुषंगाने राज्यात सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांमार्फत विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यासाठी/संनियंत्रण करण्यासाठी संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यस्तरीय सुकाणू समिती आणि आयुक्त (कृषि) यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यस्तरीय कृती दल गठीत करण्यात आलेले आहे.

मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या राज्यस्तरीय सुकाणू समितीची बैठक दि. १२ डिसेंबर, २०२२ रोजी आयोजित करण्यात आली होती. या बैठकीमध्ये झालेल्या निर्णयानुसार, कृषि विभागाने केलेल्या महिनानिहाय नियोजनानुसार आयोजित करावयाच्या उपक्रमांमध्ये संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी सक्रीय सहभाग घेऊन पौष्टिक तृणधान्याचे महत्व सर्व जनतेपर्यंत पोहचविण्याबाबत सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. त्याअनुषंगाने राज्यामध्ये "आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष, २०२३" साजरे करण्यासाठी सर्व संबंधित विभागांकडून विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येणार आहे.

राज्यात मकर संक्रांती-भोगी या सणाच्या दिवशी पौष्टिक तृणधान्य युक्त पदार्थांचा वापर आहारामध्ये करण्याची परंपरा आहे. आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष, २०२३ चे औचित्य साधून या परंपरेचा आधार घेऊन, पौष्टिक तृणधान्याचे आहारातील महत्व अधोरेखित करण्यासाठी, हा दिवस दरवर्षी राज्यामध्ये पौष्टिक तृणधान्य दिवस म्हणून साजरा करण्यास प्रोत्साहन देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

१. मकर संक्रांती-भोगी या सणाच्या दिवशी पौष्टिक तृणधान्य युक्त पदार्थांचा आहारामध्ये वापर करण्याची राज्याची परंपरा, त्याचप्रमाणे आंतरराष्ट्रीय पौष्टिक तृणधान्य वर्ष २०२३ चे औचित्य साधून, पौष्टिक तृणधान्याचे आहारातील महत्व अधोरेखित करण्यासाठी 'मकर संक्रांती-भोगी' हा दिवस दरवर्षी राज्यामध्ये 'पौष्टिक तृणधान्य दिवस' म्हणून साजरा करण्यात यावा.
२. राज्यातील ज्या ज्या विभागांकडून बालके, शालेय /महाविद्यालयीन विद्यार्थी, कामगार व कार्यालयीन कर्मचारी व अधिकारी यांना विविध योजनेअंतर्गत उपहारगृहातून फराळ, मध्यान्ह भोजन/भोजन पुरविण्यात

- येते अशा सर्व विभागांनी 'मकर संक्रांती-भोगी' या दिवशी आहारामध्ये पौष्टिक तृणधान्यांचा जाणीवपूर्वक वापर करावा. त्याअनुषंगाने आवश्यक ती प्रचार/ प्रसिद्धी करावी.
३. सर्व संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त क्षेत्रीय यंत्रणांना 'मकर संक्रांती-भोगी' हा दिवस दरवर्षी 'पौष्टिक तृणधान्य दिवस' म्हणून साजरा करण्याच्या अनुषंगाने आवश्यक त्या सूचना आपल्या स्तरावरून तातडीने द्याव्यात.
४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०१०९१२१४४५१६०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(एकनाथ डवले)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मुख्य मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
२. मा.उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. मा. मंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
४. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
५. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
६. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२
७. अपर मुख्य सचिव, नगर विकास विभाग (नवि-१), मंत्रालय, मुंबई.
८. अपर मुख्य सचिव (सहकार व पणन), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. अपर मुख्य सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. अपर मुख्य सचिव, ग्राम विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. अपर मुख्य सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४. प्रधान सचिव, माहिती व जनसंपर्क विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. प्रधान सचिव (उद्योग), उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१६. प्रधान सचिव, महिला व बालविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७. प्रधान सचिव, पर्यटन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१८. सचिव, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१९. सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२०. सचिव, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२१. सर्व सचिव/प्रधान सचिव/अपर मुख्य सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२२. आयुक्त (कृषि), आयुक्तालय, पुणे.
२३. विभागीय आयुक्त, सर्व महसुली विभाग
२४. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान
२५. व्यवस्थापकीय संचालक, महिला आर्थिक विकास महामंडळ, मुंबई

२६. व्यवस्थापकीय संचालक, मार्कफेड, मुंबई
२७. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई
२८. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई.
२९. व्यवस्थापकीय संचालक, महाबीज, अकोला,
३०. महासंचालक, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे
३१. सर्व जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन विकास मंडळ,
३२. कुलगुरु (वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ / डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ / महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ)
३३. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
३४. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक,
३५. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
३६. सर्व सहसचिव/उपसचिव/अवरसचिव/कार्यासन अधिकारी, (कृषि) कृषि व पदुम विभाग
३७. निवड नस्ती (कार्यासन-४-अ).